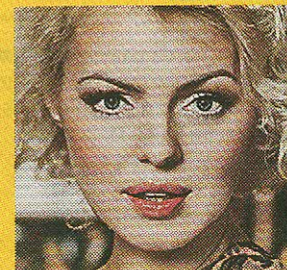

◦ JUHATAJA KATRIN ROHT ◦ E-POST KATRIN.ROHT@OHTULEHT.EE ◦ TELEFON 614 4058

« Olen alati mõelnud, et kui küsimus oleks ellujäämises, siis tõenäoliselt enam valida ei saa, kas sööd rohutirtsu või nahkhiirt. »

Beatrice, kes on elu jooksul palju reisinud ning erisuguste toidukultuuridega kokku puutunud, mõtiskleb, mida ta millistes oludes sööks

MAIKEN STAAK

500 inimese ümber osales eile XXVI laulupeo Tallinna segakooride eelproovis Salme kultuurikeskuses. See oli segakooride viimane laulupeo-eelproov Tallinnas.

TEATRIAUHINNAD JAGATUD!

Parimale andis auhin

◦ JAANUS KULLI
jaanus.kulli@ohtuleht.ee

«Mul on hea meel, et me elame riigis, kus iga päev antakse teatrites 16 etendust, kus igal nädalal esietendub neli uut lavastust ning kus aastas leiab aset üks teatrikülastus iga eestlase kohta,» tervitas eile õhtul Linnateatrisse teatri aastaauhindade jagamisele kogunenud pidulisi esimesena direktor Raivo Põldmaa. «Mul on hea meel, et elame maal, kus iga päev külastab teatreid 3000 inimest.»

Viimati tähistati teatripäeva Linnateatris nii pidulikult 15 aastat tagasi, kui selle maja rahvas 1999. aastal külalisi võõrustas. Ligi

«Et aasta lavastaja tiitlit pole ma kunagi varem saanud, siis ainuüksi see paneb põlved värisema. Sest see näitab, et latti allapoole ei tohi enam lasta, et nüüd on see latti viimaste hooaegade juba päris kõrgele aetud ja et see ongi see kohustus. Aga selle kõige taga on ennekõike töö,» ütles Madis Kalmet.

Parima naisnäitleja tiitliga pärjatud Kersti Heinloo märkis, et ta on selles kategoorias olnud küll nominent, aga parima naisnäitleja tiitel, mis seni saamata, on ju iga näitleja unistus. «Seda enam, et meil on ju nii palju häid näitlejaid. Aga «Preili Julie» oli mulle endale juba nii tähtis! Tore, kui see ka teistele korda läks.»

Ants Lauteri auhinna pälvinud Indrek Ojari tänas tunnustust laval vastu võttes muu hulgas samuti oma poega. «Ma ütlesin seda väga siiralt, sest ta on mind väga palju inspireerinud ja mulle minu tegemistes toeks olnud. Näitleja õpib ju kõigest, mis teda ümbritseb ja see, mis teda kõige rohkem ümbritseb, mõjutab teda kõi-

ISA JA POEG: Parim lavastaja sai auhinna kätte Linnateatris töötava poja Henriku käest. **TEET MALSSROOS**

MADIS KALMET: «Ka teatripäeval peaks olema kriitiline, ei saa ju hüüda

«Vabakutselisena on minu sisemine vabadus laienenud, aga samas on suurenenud sisemine vastustus, sest iga asi, mida ma teen, teen tõesti südamega, panustades sellesse endast nii palju kui võimalik. Kuna see on minu asi ja see on minu näidend, mida ma olen saanud teha just selle trupiga, nagu olen soovitud,» ütleb lavastaja auhinna pälvinud Madis Kalmet.

Juba neljandat hooaega istub ta ühes paadis vabakutseliste teatri-tegijatega. Aasta lavastaja tiitli pälvis Kalmet lavastustega «Titanicu orkester» (MTÜ R.A.A.A.M.), «Leegionärid» (Rakvere Teater) ja «Kassirabal» (Tallinna Linnateater).

Riigiteatrite pilt on kirju

«Vabakutseline peab olema pidevalt valmis, leidma iseenda jaoks piisavalt materjali, peab oma portfelli järjekindlalt täitma, et ei tekiks olukordi, kus tal poleks midagi välja pakkuda, kui tuleb või-

Tapa raudteejaam ja Titanicu orkester

Üheks eelmisel teatrihooajal nii kriitikute kui ka publiku suuremat tähelepanu vääerinud lavastuseks sai Hristo Boytchevi «Titanicu orkester» (pildil), mille Madis Kalmet lavastas Tapa raudteejaamas. See tuli välja MTÜ R.A.A.A.M. abiga.

«Märt Meos tegi ettepaneku, et ma tuleks suveks midagi lavastama ja tal olid välja pakkuda mõned mängukohad. Üks nendest oli Tapa raudteejaam, selle keskkonna mõju oli nii tugev, et ma ütlesin: jah, siin oleks küll põnev midagi teha, aga sel juhul peaks tegema midagi sellist, mille tegevus võiks samuti raudteejaamas toimuda,» meenutab Kalmet.

«Mille peale Meos võttis justkui võimalusel tagataskust välja ühe näidendi, lisades, et see on praegu maail-

malus lavastada,» räägib värske laureaat. «On hea, et mina olen saanud viimaste aastate jooksul lavastada vaid seda, mida olen tahtnud, mis on olnud minule oluline. Nii et tööd on vabakutse-

lisel rohkem, aga teisalt on ta oma valikutes sõltumatum,» vaeb Kalmet kaaluksel.

«Projektiteater annab alati võimaluse leida näitlejad, kes ühe või teise rolli kõige paremini

sobivad. Sa ei ole sunnitud kõhnaks kahanenud riigiteatri trupiga tegema head lugu, kus sul tegelikult rollidele näitlejaid ei jagu. Projektiteatris oled vaba mees ja võtad need, kellest sa lugu

R.A.A.A.M.

mas väga mängitav raudteejaamalugu. Lugesin näidendi läbi ja ütlesin, et see on nagu rusikas silmaauku,» ütleb Kalmet.

Viimati tähistati teatripäeva Linnateatris nii pidulikult 15 aastat tagasi, kui selle maja rahvas 1999. aastal külalisi võõrustas. Ligi kolmetunnist šõud, millist pole teatripäevadest juba ammu meenutada, vaatas teatris ligi 800 külalist. Televaatajad nägid sellest vaid teist poolt.

«Küllap selle auhinna tähenduse paneb paika aeg ja et selle ulatas mulle mu enda poeg, siis sellegi hetke olulisusele annab vastuse aeg,» ütles vahetult pärast piduliku tseremoonia lõppu parima lavastaja tiitli pälvinud Madis Kalmet, kellele andis Ivo Lille kujundatud klaassilma üle Linnateatris töötav poeg Henrik.

sest ta on mind väga palju inspireerinud ja mulle minu tegemistes toeks olnud. Näitleja õpib ju kõigest, mis teda ümbritseb ja see, mis teda kõige rohkem ümbritseb, mõjutab teda kõige enam. Aksel on minu tööd väga positiivselt ja väga palju mõjutanud,» ütles Indrek Ojari.

Pärast tseremooniat ja teatriauhinate üleandmist võtsid taktikepi üle Vaiko Eplik ja ansambel Eliit, kes rahvast südaööni tantsitas.

Auhindu jagati 21 kategoorias ja auhindade üleandmistseremoonia toimus Tallinna Linnateatri kolmel laval (väikeses saalis, taeva- ja põrgulaval). Lavastusmeeskonda kuulusid Veiko Tubin, Diana Leesalu, Paavo Piik, Priit Võigemast ja Maiken Schmidt.

Kaua aga pidu garderoobides kestis, teavad rääkida vaid Linnateatri näitlejad.

pead, keda sa konkreetselt ühes või teises osas näed. See on suur eelis,» ütleb Kalmet.

«Mis puutub «Leegionäridesse» Rakvere teatris, siis ka seal sain ma kasutada näitlejaid, kes mulle sobisid. Või võtame «Kassirabal» Linnateatris, kus ma võisin kogu olemasolevast trupist noppida välja näitlejad, keda õigeks pidasin. Õnneks on Linnateatris võimalik valikut teha. Nii et mul on vedanud ka päristeatri sees olles. Aga mõnes teatris on trupp nii hõredaks jäänud, et kui kutsutakse lavastama, siis mõtled: kellega? Seal on ju vaid kaks-kolm arvestatavat näitlejat, kellele nõudlikum dramaturgia jõukohane on.»

Trupid on Kalmeti sõnul muutunud kaootilisteks, kunstiliste juhtide ja peanäitejuhtide vahetumised on tervikpildi kirjuks lõõnud. Ühed toovad oma näitlejad kaasa, teine laseb jälle osa trupist lahti. Kui palju me mäletame, et Panso ajal oli üks asi repertuaari ja teine arengupoliitika? Täna mõeldakse suuresti vaid hetkesi-

tuatsioonile: ahhaa, meil on seda lugu vaja, teeme ära! Pärast seda teeme ühe komöödia ja siis ühe lasteka. Ning lõpuks lajatame ühe muusikaloo otsa,» kirjeldab Kalmet natuke utreerides tänapäeva repertuaaripoliitikat.

«Keegi ei mõtle teatri peale kümneaastasest perspektiivist – et millal võtta teatrisse uusi noori ja mitte lasta vanu liiga kiiresti eest ära. Nüüd, juba aastaid kõrvalt vaadates, tundub juhtimine mitmes teatris ikka väga kaootiliseks,» pillub Kalmet riigiteatrite suunas ühe kriitikanoole teise järel. «Mistõttu paljud lähevadki vabakutseliseks, sest see, mida teatris pakutakse, ei rahulda neid enam. Paljud näitlejad mängivad etendusest etenduselt lihtsalt halba dramaturgiat, mis omakorda väsitab,» maalib vabakutseline Madis Kalmet praegusest Eesti teatrist küllaltki minoorse pildi.

«Aga ka teatripäeval peaks olema kriitiline, ei saa hüüda ainult halleluuja, et meil on kõik jube hästi. Tegelikult peame juba täna seis-

KAS PEETER VÕSAL ON UUS ARMAS

Ühiste huvidega inimesi tõmbab ikka üksteise poole! sel ajal on teineteise seltskonda nautinud kaks telet inimest: kunagine «Võsareporter» saatejuht **Peeter** (vasakul) ja «Kodutunde» produtsent **Kristi Nilov**. «Ühine loominguline projekt,» vastas Võsa Naistelehe muse peale, kas temal ja Kristil on suhe. Kristi ütles isikliku suhte kohta aga järgmist: «Me oleme koos mõnda aega. Võib öelda, et meie tutvus on üsna kiirelt arenenud.» ÕL

ARNO SAAR, TEET MALSROOS

Lavastajale na üle poeg

Teatri aastaauhindade laureaadid

Aastaauhindade laureaadid said need 2013. aasta loomingu eest. Auhindade väljaandja on Eesti Teatriliit, rahastajad Eesti Kultuurkapital ja kultuuriministeerium. Järgnevalt on ära toodud valik neist. Kõigist auhindadest saab lugeda meie *online*-väljaandes www.ohutuleht.ee

Aasta lavastus

«**Tannhäuser**» (Rahvusoper Estonia). Lavastaja Daniel Slater, kunstnik Leslie Travers, dirigendid Vello Pähn, Jüri Alperden, Mihhail Gerts.

«Sajand», **Nikolai Ogarjov** lavastuses «Utopia rannik. III osa. Kaldale heidetud» (Ugala Teater).

Sõnalavastused

Lavastaja auhind

Madis Kalmet - lavastused «Titanicu orkester» (MTÜ R.A.A.A.M.), «Legionärid» (Rakvere Teater), «Kassirabal» (Tallinna Linnateater).

Sõnalavastuste muusika auhinnad

Veiko Tubin - originaalmuusika ja muusikaline kujundus lavastustele «Kolm vihmast päeva» ja «Offline» (Tallinna Linnateater). **Urmas Lattikas** - originaalmuusika lavastusele «Kollaborandid» (Eesti Draamateater).

Kunstniku auhind

Ene-Liis Semper - kujundus lavastustele «Ilona. Rosetta. Sue», «Ene-setapja», «Iga eht südamelöök» (Teater NO99).

Muusika-, balleti- ja tantsulavastused

Muusikalavastuste auhinnad

Mati Turi - Tannhäuseri tegelaskuju kõrgetasemelise vokaalse teostuse eest Richard Wagneri ooperis «Tannhäuser» (Rahvusoper Estonia). **Vanemuise teatri lavastusmeeskond, orkester ja trupp** - Pjotr Tšaikovski ooperi «Jevgeni Onegin» kunstiliselt nauditava tulemuse eest.

Naispeaosa auhind

Kersti Heinloo - preili Julie lavastuses «Preili Julie» (MTÜ Kell Kümme).

Meespeaosa auhind

Peeter Jürgens - vanaisa lavastuses «Vanad ja noored» (Ugala Teater).

Naiskõrvalosa auhind

Marika Vaarik - osatäitmised lavastustes «Ilona. Rosetta. Sue», «Iga eht südamelöök» (Teater NO99).

Balletilavastuste auhind

Hayley Blackburn - nimiosa balletis «Raimonda», Belle, lavastuses «Kau-nitar ja koletis» (Teater Vanemuine).

Meeskõrvalosa auhind

Meelis Rämmeld - Tuvi lavastuses

Tantsulavastuste auhind

Kristjan Rohioja «**Electronic City**» - suurepärase töö esitajate Maiken Schmidt ja Ago Sootsiga, kes suutsid detailid suureks tantsida (VAT Teater).

ainult halleluuja.»

ma selle eest, et Eesti teater oleks

ja. Lüpstakse niigi juba tühjaks jää-

«Ene-
setapja», «Iga eht südamelöök»
(Teater NO99).

Naispeaosa auhind

Kersti Heinloo -
preili Julie lavas-
tuses «Preili Julie»
(MTÜ Kell Kümme).

Meespeaosa auhind

Peeter Jürgens - vanaisa lavastuses
«Vanad ja noored» (Ugala Teater).

Naiskõrvalosa auhind

Marika Vaarik - osatäitmised la-
vastustes «Ilona. Rosetta. Sue», «Iga
eht südamelöök» (Teater NO99).

Meeskõrvalosa auhind

Meelis Rämmeld - Tuvi lavastuses

Tantsulavastused **Muusikalavastuste** **auhinnad**

Mati Turi - Tannhäuseri tegelaskuju
kõrgetasemelise vokaalse teostuse
eest Richard Wagneri ooperis «Tann-
häuser» (Rahvusooper Estonia). **Va-
nemuise teatri lavastusmeeskond,**
orkester ja trupp - Pjotr Tšaikovski
ooperi «Jevgeni Onegin» kunstiliselt
nauditava tulemuse eest.

Balletilavastuste auhind

Hayley Blackburn - nimiosa balletis
«Raimonda», Belle, lavastuses «Kau-
nitar ja koletis» (Teater Vanemuine).

Tantsulavastuste auhind

Kristjan Rohioja «**Electronic City**» -
suurepärase töö esitajate Maiken
Schmidt ja Ago Sootsiga, kes suutsid
detailid suureks tantsida (VAT Teater).

ainult halleluuja.»

ma selle eest, et Eesti teater oleks
tugev ka kümne aasta pärast. Ma
ei ütle, et Eesti teater nõrk oleks,
aga teatud osavõtmatuse nii näitle-
jate kui ka repertuaari kujundami-
se osas on ilmselgelt tajutav.»

Lüpstakse niigi tühja nisa

Veel ühe negatiivse tendentsi
toob Kalmet välja. «Ilmselgelt on
ka vähe liidreid, kes augus oleva
teatri järele raja peale veaksid. Ju-
hitüüpe nagu Panso, kes mõtlek-
sid teatri kui terviku peale. Kes
mõtleksid sellele, mis saab algu-
se välisusest ja lõpeb näitleja
igapäevatööga.»

Lõpetuseks viskab vabakutse-
line laureaat veel ühe kivi riigiteat-
rite kapsaaeda. «Teatud mugavus
paistab repertuaarivalikus välja ka
selles, et minnakse kunagi edukalt
mängitud näidendite taaslavasta-
misele – kunagi läks see ju jube
hästi, pörutame uuesti! Nüüd on
kümme-viisteist aastat mööda läi-
nud, teeme selle loo uuesti. Selles
on ju ka omajagu mugavust, et
minnakse justkui kindla peale väl-

ja. Lüpstakse niigi juba tühjaks jää-
nud nisa, see on lihtsalt banaalne.
Kui aga teatrite dramaturgid või
kirjandusala juhatajad viitsiksid
natukenegi laiemalt ringi vaadata,
leiaksid nad väga palju sisukaid ja
põnevaid näidendeid. Teatrite ko-
hus oleks avastada uut, uut ja veel
kord uut dramaturgiat, ja seda
maailmas jagub. Tuleb ainult rin-
gi vaadata ja natuke tööd teha,»
räägib Kalmet.

Samas tunnistab ta, et kõik ee-
lõeldu tuleneb teatrite majandus-
liku konksu otsa seadmisest.
«Teatrid peavad pidevalt oma eel-
arveid kokku tõmbama, suures
osas ise tulu teenima, mis oma-
korda tingib elamise vaid tänase-
le päevale – et kuidas hetkel ära
elada – ega anna võimalust mõel-
da pikemas perspektiivis, mis
kokkuvõttes toobki rohkem pin-
nale kommertslikumat repertuaari,»
nendib eelmise aasta loomingu
põhjal sõnalavastuste alal pa-
rima lavastaja tiitliga pärjatud
Madis Kalmet teatri pidupäeval
natuke nukralt. **JAAANUS KULLI**